
Prikazi i osvrti

Sveučilište i Crkva u Europi

Od 17. do 20. srpnja ove godine na Papinskom Lateranskom sveučilištu u Rimu, u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Biskupske komisije za katolički odgoj, školu i sveučilište Talijanske biskupske konferencije (CEI) u suradnji s talijanskim Ministarstvom prosvjete, visokog školstva i znanstvenih istraživanja održan je simpozij s temom "Sveučilište i Crkva u Europi". Povod ovome iznimnom događaju proslava je 700. obljetnice najstarijega rimskog sveučilišta La Sapienza. Gotovo 1800 sudionika iz 41 zemlje svijeta u tri dana simpozija raspravljalo je o odnosu Crkve prema sveučilištu te njihovoj zajedničkoj ulozi u Europi. Crkva u Hrvata, predvođena zagrebačkim nadbiskupom i predsjednikom HBK-a mons. Josipom Bozanićem, koji obnaša i dužnost potpredsjednika CCEE-a te riječkim nadbiskupom mons. Ivanom Devčićem u zajedništvu s predstavnicima drugih biskupija, također je sudjelovala u radu simpozija.

Prvog radnog dana simpozija izmjenjivali su se pozdravi i uvodna predavanja. Dr. Letizia Moratti, talijanska ministrica prosvjete, visokog školstva i znanstvenih istraživanja u svojem je pozdravu svim nazočnima naglasila kako su katolička sveučilišta imala i imaju veliku ulogu u prenošenju, ne samo znanja nego i temeljnih ljudskih vrijednosti na području čitave Europe. Rektor sveučilišta slavjenika "La Sapienza" dr. Giuseppe D'Ascenzo istaknuo je kako znanstvenici na fakultetima imaju zadatak tražiti istinu, a Crkva je upravo ta koja se nalazi uvijek na putu istine. U ovome vremenu relativizma i pluralizma i Crkva i sveučilišta zajedničkim snagama trebaju krenuti u bitku za pravom istinom. U uvodnom predavanju predsjednika CCEE-a mons. Amédée Grab istaknuto je kako evangelizacija i inkulturacija, kao novi izazovi za Crkvu u Europi potiču na ozbiljnu suradnju sveučilišta i Crkve kako bi se zajednički krenulo u izgradnju boljeg društva.

"Dijalog za jednu novu evangelizaciju" naslov je predavanja koje je održao kardinal Karl Lehmann, predsjednik Njemačke biskupske konferencije (DBK). Kardinal je istaknuo kako su sveučilišta postala mjesta informacije, a ne formacije te da se izgubio cjeloviti pogled na čovjeka. Nažalost, na sveučilištima se sve više probija interesni i tržišni način

razmišljanja pa se na humanističke znanosti gleda kao na neprofitabilne, što se posebno tiče i teologije. U daljnjem nastavku svojega predavanja Kardinal je upozorio na opasnosti relativizma na području etike i bioetike te da je upravo nužno promicati napredak znanosti na čvrstim etičkim temeljima, integrirati znanja, potaknuti interdisciplinarni dijalog, odgojiti mlade ljude za odgovoran pristup društvu. Zadaća Crkve je upravo u uključenju u taj široki proces kako bi mu dala svoj pečat i oblik.

“Koja je uloga studenata na sveučilištima?” glavna je tema predavanja dr. Erica Fromenta, predsjednika Europskog saveza sveučilišta. Po njegovu mišljenju studenti, nažalost, kao da gledaju predstavu u “amfiteatru” i samo su pasivni promatrači. Uz tu konstataciju dr. Froment postavlja pitanje o kvaliteti istraživanja na sveučilištima s obzirom na veliki broj upisanih studenata.

Predavanje pod naslovom “Sveučilište u Europi” održao je dr. Walter Schwimmer, glavni tajnik Vijeća Europe, u kojem je istaknuo kako i Vijeće Europe, i Crkva, i sveučilište trebaju promicati ljudske vrijednosti utemeljene na dostojanstvu ljudske osobe, putem tolerancije i prihvaćanja drugoga.

Drugi dan simpozija tematski se temeljio na odnosu religije i sveučilišta te utjecaju religije na polju sveučilišne formacije i istraživanja. Rad je organiziran po radnim skupinama iz četiriju velikih znanstvenih područja: ljudska osoba (genealogija – biologija – biografija); grad po mjeri čovjeka (društvo – okoliš – ekonomija); vizije znanosti (otkrića – izumi – tehnologija) i kreativnost i pamćenje (likovna – književna – glazbena – dramska umjetnost). Nakon izvješća predstavnika radnih skupina zajednički se zaključilo kako živimo u vremenu nesnalaženja, koje je snažno obilježeno gubitkom nade, jer vrijednosti nisu u skladu s istinom. Europska sveučilišta izgubila su svoje kršćanske korijene te nužno trebaju obnoviti dijalog s Crkvom, Majkom kulture i društva čitave Europe.

Treći dan simpozija održao se u Castel Gandolfu, gdje je sve sudionike Skupa primio papa Ivan Pavao II. te u svom nagovoru istaknuo kako se čitavo društvo nalazi u humanističkoj epohi u kojoj vladaju sile tržišnih, novčanih interesa. Ni Europa, ni sveučilišta ne smiju se temeljiti na tome, nego na kulturi. Crkva želi dati svoj prinos sveučilištu, želi istaknuti važnost osoba koje rade u kulturi i prosvjeti. Ona je otvorena za dijalog i želi pomoći sveučilištu u obavljanju svoje dužnosti prema društvu, te da na taj način daje što kvalitetnije ljude koji će se odgovorno postaviti u društvu u koje su poslani. Na samom kraju Papa je pozvao sve studente i profesore da iskoriste svoje darove za izgradnju boljeg svijeta.

Nakon Papinog primanja, simpozij je nastavljen u živom dijalogu između predstavnika raznih europskih sveučilišta. Iznosila su se iskustva u vezi s ekumenizmom, o suradnji s različitim vjerskim pokretima i udrugama te o dijalogu između profesora i studenata.

Četvrti, zadnji dan simpozija, posvećen je pastoralnoj brizi za studente na sveučilištima. Iskustva koja su iznijeli sveučilišni kapelani i rektori katoličkih sveučilišta diljem Europe pokazuju kako je pastoral studenata u krizi. Humanistička epoha u kojoj se nalazimo jako malo vodi brigu o subjektu, čovjeku. Novac i interesni lobiji uvukli su se i među studente te

poremetili sklad između duhovnog i intelektualnog odgoja. Stoga je, želja Skupa bila pojačati i produbiti pastoral mladih, posebno studenata. U tom duhu zaključnu riječ simpozija održao je mons. Cesare Nosiglia, delegat CCEE-a za pastoral sveučilišta i predsjednik Vijeća za katolički odgoj, školu i sveučilišta CEI-a, naglasivši kako pastoral sveučilišta treba imati privilegirano mjesto u pastoralu Katoličke crkve, te je pozvao sve nazočne na put u Europu kulture, kojoj je srce upravo sveučilište. Crkva u njemu vidi svog partnera za dijalog i izgradnju intelektualnoga i duhovnog životnog okruženja.

Denis Karanušić